

Körlevél Karácsony másnapjára

2012

December 26-án ősidőktől fogva a vértanú Szent István diakónust ünnepli az Egyház. A karácsony bensőséges ünnepe mellé odakerült a vértanú ünnepe, jelezve számunkra, hogy a megtestesülésnek, Jézus Krisztus megszületésének, majd pedig egész üdvözítő tevékenységének komoly következményei vannak emberi létünk számára. Hiszen Jézus nemcsak azt mondta, hogy „Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket” (Mt 11,28), hanem azt is, hogy „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap és úgy kövessen” (Lk 9,23). Azt is hozzáfűzte: „Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak.” (Jn 15,20) Szent István diakónus az anyaszentegyház első tudatos vértanúja, akit Jézusért megöltek. Az aprószenteket is kivégezték, de ők nem voltak tudatában annak, hogy mindezt Jézusért teszik velük.

Szent István diakónus azon bölcs és Szentlélekkel eltelt férfiak közé tartozott, akit kiválasztottak hat társával együtt az apostolok tehermentesítésére. Szent István diakónus a leghosszabb beszédet mondja a Szentírásban, valóságos üdvtörténeti összefoglalást ad. Halála tökéletesen hasonlatos volt a Názáreti Jézuséhoz, akit megkövezésekor látott az Isten jobbján állni (vö.: ApCsel 7,55), ami annyit jelentett, hogy győzött. Úgy halt meg, mint Jézus a kereszten, imádkozott ellenségeiért, és kérte Jézust, hogy vegye magához lelkét. Mi adott erőt ennek a fiatalembernek, hogy ily hősieen ellenségeinek megbocsátva végezze be földi életét? Az Apostolok Cselekedetének írója ezt írja a kiválasztottakról, élén Istvánal: kiválasztották tehát Istvánt, akit hit és Szentlélek töltött el (ApCsel 6,5). Különösen időszerűséget kap ez a megállapítás, amikor is Egyházunk XVI. Benedek pápánk elrendelésére a II. Vatikáni Zsinat elkezdésének 50. évfordulója alkalmából a Hit Évét tartja. A hitről maga Szentatyánk is, püspöki karunk, papjaink sokféle megközelítésben szólnak ebben az esztendőben. A hit emberi életünknek a sajátsága, hit nélkül nemcsak hogy nem jutunk el az üdvösségre, de emberi együttélésünk is megnehezedik. Hiszen az a társadalom, amelyik már nem bízik senkiben, mindenről személyesen akar megbizonyosodni, élehetlenné válik. Tudásunk jórészt mások tekintélye alapján szerezzük meg, azaz hiszünk nekik, de még testi gyógyulásunkat is az orvosba, gyógyszerbe vetett hitünk segítheti elő. Jól mutatják ezt a placebo gyógyszerekkel végzett kísérletek. A katolikus hitnek a tárgya a kinyilatkoztatás, amelyet röviden a Hitvallás, azaz a Credo fogalmaz meg. Ezt a hitet a legnagyobb tekintély szavatolja: maga a kinyilatkoztató Isten. Hitünk azonban nem hiszékenység, mert értelemszerű meghódolás Isten előtt, ahogyan Szent Pál apostol tanítja. A Szentírás meghatározását is adja a hitnek: „a hit szilárd bizalom abban, amit remélünk, meggyőződés arról, amit nem látunk” (Zsid 11,1).

Jézus Krisztus ezzel kezdte a működését: térjete meg, mert elközelgett Isten Országa, higgyetek az üdvösség jóhírében. Tehát elővételezi azt, amit majd föltámadása után parancsként mond: aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog. A mi hitünk végső célja az üdvösség elnyerése. Jézus hitet követelt nyilvános működése alatt is, igazából azokon tudott segíteni, akik hittek benne. Megdicsérte a kafarnaumi századost, mert nagyobb hite volt, mint a zsidóknak. Tamás által boldogságot ígért azoknak, akik nem látnak és mégis hisznek. Egyik példabeszédében felteszi a kérdést: „amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?” (Lk 18,8) A katolikus ember számára az egyház hitvallása által megfogalmazott Jézus Krisztusba vetett hit, üdvösségünk föltétele.

Olyan korban élünk, amikor meggyengült Európában, Magyarországon, a hagyományos keresztény területeken a hit. Ennek sok oka lehet: a mögöttünk hagyott tudatos ateista nevelés, a gyakorlati materializmus, amely leszűkíti az ember lelkivilágát, az Isten kérdését elfolytja a mindennapoknak a gondja és tülekedése, a világban tapasztalható sok szenvedésnek, bűnnek a látása, a hit tartalmának elégtelen ismeretei, a hittagadások és az újkori eretnokségek.

Ha az apostoloknak szüksége volt arra, hogy Jézust kérjék, növelje bennük a hitet, mennyivel inkább nekünk.

Szent István diakónus nem általában bizakodott Istenben, hanem az egész ószövetségi üdvösségtörténet ismeretében merte vallani, hogy mindez Jézus Krisztusért történt, és Isten a történelem vonalvezetésében munkálta az ember üdvösségét. Azért tudta ezt a teljesen összefüggő nagy beszédét elmondani, mert ismerte hitét. Legyen ez az év alkalom arra, hogy mind a Szentírás, mind a Katolikus Egyház Katekizmusának ismeretében elmélyüljünk. Tűzzük ki célként, hogy naponta meghatározott időt fordítunk ezek imádságos tanulmányozására. Legyen beszédtema hitünknek a tanítása. Annyi sok fölösleges, üresjáratú beszédet mondunk, az élet nagy kérdéseit: szenvedést, halált, emberi élet célját, a boldogság igazi megtalálását ne közhelyekkel oldjuk föl, hanem kérdezzük meg, mit mond erről Jézus, vagy mit mondanak erről az ő szentjei. Oly csodálatos Szent Ágostonnak és Szent Mónikának a beszélgetése a halálról, de még inkább az üdvösségről. Ne térjünk ki a válaszadás elől, ha feltesznek nekünk egy kérdést, hiszen Szent Péter apostol felszólít bennünket: ha megkérdeznék minket reménységünkről, akkor szelíden és jó lelkiismerettel válaszoljunk (vö.: 1Pét 3,15-16). Próbáljunk meg hitünk tanítása szerint élni a hétköznapiakban, hiszen a hit nem egy ünnepi ruha, amit a vasárnapi misére felvesszünk. Nagyon fontos, hogy adjuk tovább hitünket, ez lenne az újraevangelizáció, a misszió. A gyermekek még az egyházi iskolákba is úgy jönnek, hogy a legalapvetőbb hitismereteknek, imádságoknak, de még a keresztvetésnek sincsenek ismeretében. Jövőre választhatunk majd az etika és a katolikus hittan között az általános iskolákban, amit a tervek szerint az órarendbe is beiktatnak. Számunkra nem lehet kérdéses, hogy válasszuk-e a katolikus hittant. Ez is ahhoz a megvalláshoz tartozik, amit Jézus megkövetelt tőlünk.

A hit megélését nehezíti, hogy egyre többen megkereszteletlen emberrel kötnek házasságot. Egyházzogilag ez érvényes lehet, de nem hordozza a szentség kegyelmét. Ha az esküvőig nem sikerül a katekumen útra terelni a megkereszteletlen felet, később a legritkább esetben sikerül. Idős, beteg hozzátartozóink nagyon sokszor szentségek nélkül távoznak el a világból, mert hit hiányában nem merjük még ezt a számukra nagyon fontos kérdést sem előhozni, hogy rendezzék életüket a szentgyónás, a szentáldozás által a Jóistennel. Azután imádkozzunk a hit kegyelméért, amit a Szentlélek által kapunk. Hiszen a hit és hitetlenség határa nem egy másik földrészben van, hanem sokszor a saját szívünkben. A lélek sötét éjszakája még a legnagyobb szenteket is elérte. Ligouri Szent Alfonz nagyon idős korában hitkétségekkel küszködött. Saját vérével írta fel a falra: Credo – Hiszek. Ez a hősiesség is példát ad nekünk arra, hogy ne inogjunk meg, szilárd bizalommal legyünk Isten iránt, ő átvezet bennünket a válságokon, bár próbára tesz bennünket. A megvallott, megélt hit végül is célba ér, Szent János tanítása szerint a mi hitünk győzelmet arat a világon (1Ján 5,4).

Dr. Bábel Balázs

kalocsa-kecskeméti érsek